

Ant Dergisi'nde Dört Şair ile Yapılan Bir Nehir Röportaj A River Interview with Four Poets in Ant Magazine

Levent BİLGİ

Harran Üniversitesi

leventbilgi@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-7683-3258>

Özet

Osman Saffet Arolat, 1969 yılında Ant dergisi genel yayın yönetmenidir. Bu dönemlerin genç şair, edebiyatçı ve devrimcileri olan İsmet Özel, Ataol Behramoğlu, Özkan Mert, Süreyya Berfe ile tanışmaktadırlar. Bu gençler hem üniversitede okumakta hem şiir ve edebiyatla ilgilenmektedirler. Ayrıca o dönemin de şartlarından dolayı hızlı devrimcilerdir. Amerika karşıtı SSCB taraftarındırlar. Arolat, İstanbul'da bir program sonunda bu dört şair ile bir röportaj yapmıştır. Röportajın asıl sebebi bu dört arkadaşın Halkın Dostları adlı bir dergi hazırlığında olmalarıdır. Arolat, gençlere fikirlerini ve nasıl bir dergi çıkarmak istediklerini sormuştur. Gençler, Halkın Dostları'nı öncelikli olarak bir edebiyat dergisi halinde çıkarmak istemişlerdir. Bu sanatın, devrime destek olması da kaçınılmazdır. Gençler gerici sanat ve edebiyata karşıdırlar. Necip Fazıl gibi sağcıları açık seçik gerici edebiyat olarak görmüşlerdir. Bununla beraber Edip Cansever, Turgut Uyar gibi İkinci Yenicileri gizli gericiler olarak tanımlamışlardır. Halkın Dostları dergisi bütün bu gerici edebiyata, özellikle de İkinci Yenicilere karşı olarak doğacaktır. Bu röportajda gençler devrimci sanat ve edebiyat görüşlerini açıklamışlardır. Röportaj derginin 153, 154, 155. sayılarında üç hafta olarak yayımlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Osman Saffet Arolat, İsmet Özel, Ataol Behramoğlu, Özkan Mert, Süreyya Berfe, Ant Dergisi, Halkın Dostları Dergisi, Röportaj.

Abstract

In 1969, Osman Saffet Arolat was editor-in-chief of Ant magazine. He met İsmet Özel, Ataol Behramoğlu, Özkan Mert, and Süreyya Berfe, young poets, writers, and revolutionaries of the period. These young people were both studying at university and interested in poetry and literature. Furthermore, due to the conditions of the time, they were fast-paced revolutionaries. They were anti-American and pro-Soviet. Arolat interviewed these four poets after a program in Istanbul. The main reason for the interview was that these four friends were preparing a magazine called Halkın Dostları (People's Friends). Arolat asked the young people their ideas and what kind of magazine they wanted to publish. The young people primarily wanted to publish Halkın Dostları (People's Friends) as a literary magazine. It was inevitable that this art would support the revolution. They opposed reactionary art and literature. They viewed right-wingers like Necip Fazıl as openly reactionary literature. However, they described the Second New Movements, such as Edip

Cansever and Turgut Uyar, as covert reactionaries. The magazine "People's Friends" would emerge as a counter to all this reactionary literature, especially the Second Renewal movement. In this interview, young people expressed their views on revolutionary art and literature. The interview was published in issues 153, 154, and 155 of the magazine for three weeks.

Keywords: Osman Saffet Arolat, İsmet Özel, Ataul Behramoğlu, Özkan Mert, Süreyya Berfe, Ant Magazine, Halkın Dostları Magazine, Interview.

Giriş

İsmet Özel 19 Eylül 1944, Ataul Behramoğlu 13 Nisan 1942, Özkan Mert 21 Ekim 1944, Süreyya Berfe 27 Ocak 1943, doğumludur. 1960 yılları bu dört şairin de dergilerde yazmaya başladıkları, edebiyat, sanat çevrelerinde görünür oldukları, kitaplar yayımlamaya başladıkları yıllardır. Bu dönemde İsmet Özel, Geceleyin Bir Koşu (1966), Evet İsyan (1969), Ataul Behramoğlu, Bir Gün Mutlaka (1970), Süreyya Berfe, Gün Ola (1969), Özkan Mert, Kuracağız Her Şeyi Yeniden (1970) adlı şiir kitaplarını aynı zaman dilimi içinde yayımlamışlardır. (Bilgi, 2021: 27)

Üniversite öğrencisi olan bu gençler dönemin siyasal olaylarında da aktiftirler. Siyasal ve kültürel ortamlarda görünmeye, konuşmalar yapmaya, şiirlerini okumaya başlamışlardır. Bilhassa Ankara ve İstanbul'da adlarından bahsedilir olmuştur. Bu gençler Sosyalisttirler ve ülkenin Sosyalizm ile kurtulacağına inanmışlardır. 1960'ların son dönemleri, bilhassa SSCB'nin etkisiyle Sosyalizmin dünyanın her yerinde yükseliş yıllarıdır. 1960 darbesinden sonra hazırlanan özgürlükçü anayasa, toplumsal hareketlere izin veren, işçi ve öğrenci hareketlerini adeta teşvik eden bir zemin hazırlamıştı. Bu dört arkadaş, bu zeminde Sosyalizm çerçevesinde, ülkeyi kurtarmak için bütün gayretleriyle bir taraftan okuyor, diğer taraftan siyasal çaba gösteriyorlardı. Bu dört arkadaşın yakınlık dereceleri farklı farklıydı. Mesela İsmet Özel ile Ataul Behramoğlu birbirlerine diğerlerine oranla daha yakındı. Bu dört gencin siyasal birlikteliklerinin yanında bir başka ortak özellikleri de edebiyata, sanata, şiire olan ilgileriydi. Hepsisi çok bol okuyor, şiir yazıyor ve yazdıklarını muhtelif dergilerde yayımlıyorlardı. Bu dörtlü, edebiyata ve şiire aşık gençlerdi.

1960'lı yıllarda bu dört şairin şiirleri gençler arasında ilgiyle takip ediliyordu. Bilhassa Sosyalist gençler bu başkaldırı niteliğindeki şiirleri yanlarında taşıyor, okullarda, kafelerde birbirlerine okuyorlardı.

Osman Saffet Arolat 1942 doğumludur. Üniversiteyi İstanbul'da okumuştur. İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Gazetecilik Enstitüsü'nden mezun olmuştur. Arolat gazeteciliğe 1962 yılında Ankara'da Öncü Gazetesi'nde muhabir olarak başlamıştır. Daha sonra Ant Dergisi'nin yazı işleri müdürlüğünü yapmıştır. Arolat'da diğer dört genç gibi sosyalisttir, sanata, edebiyata meraklıdır. Öğrencilik yıllarında pek çok eylemlere katılmış hatta zaman zaman tutuklanmıştır. Gazetecilik, edebiyatseverlik ve Sosyalistlik özelliklerinden dolayı Arolat bu dört gence karşı sempati duymaktadır. Zaman zaman aynı siyasi ve kültürel programlarda bulunup tanışmışlardır.

İsmet Özel, Ataol Behramoğlu, Özkan Mert ve Süreyya Berfe, 1969 sonlarında Kartal İşçi Birliği'nde düzenlenen bir şiir, edebiyat, sanat ve gösteri gecesine katılmışlardır. Programdan sonra hep birlikte Ali Özgentürk'ün evine gidilmiştir. Osman Saffet Arolat daha önce gençlerle röportaj yapma isteğini belirtmiş ve sorular hazırlamıştır. Bu sorular çerçevesinde, biraz da sohbet havasında bu röportaj yapılmıştır.

Osman S. Arolat bu söyleşi fikrini şöyle anlatır:

“Bu genç şairlerin ortak bir harekete girişeceklerini, ortak bir dergi çıkaracaklarını öğrendiğimde bunlarla 1969 yılında bir araya gelip başkaldırıların nedenlerinin neler olduğunu onlarla ele alıp ANT dergisinde yayınlamak için bir söyleşi yaptım. Ataol Behramoğlu, İsmet Özel, Süreya Berfe ve Özkan Mert ile gerçekleştirdiğim bu söyleşide onların sanatlarını, Türkiye'deki ne tür sanata ve şiire karşı olduklarını, kendi şiirlerinin kaynaklarının neler olduğunu, ne yapmak istediklerini tartıştım. Söyleşi içerisine şiirlerinden örnekleri de yerleştirdim. Genç şairlerin başkaldırısı edebiyat çevrelerinde büyük yankı uyandırdı.” (Arolat, 2017: 5)

Ant Dergisi

Ant dergisi, 1967 yılında Yaşar Kemal, Doğan Özgüden ve Fethi Naci tarafından kurulmuş, önceleri haftalık sonra aylık olarak yayımlanmıştır. Kapakta büyük harflerle ANT ismi, altında haftalık dergi, tarih ve sayı ile fiyatı yazmaktadır. Dergide Sosyalist görüşler savunulmuş ve TİP doğrultusunda yayınlar yapılmıştır. Zamanın sağcı hükümetleri eleştirilmiş, işçi ve öğrenci hareketleri desteklenmiştir. Amerika karşıtı, SSCB yanlısı bir politika izlemiş, daha çok siyasi biraz da edebi bir dergidir.

Osman Saffet Arolat o dönemde Ant dergisinin yazı işleri müdürüdür. Arolat, Türkiye Milli Talebe Federasyonunda bir yarışma açmıştır. Bu yarışmada Süreyya Berfe'nin Kasaba şiiri birinci seçilmiştir. Ataol Behramoğlu'nun şiiri ise ikinci olmuştur. Bu vesileyle Arolat ile Berfe ve Behramoğlu'nun beraberlikleri olmuştur. Arolat ile İsmet Özel'in de dostlukları vardır. Arolat bu gençlerin bir dergi çıkarma hazırlıkları içinde olduklarını duymuştur. Bu dönemde bilhassa İsmet Özel ve Ataol Behramoğlu, Halkın Dostları adlı yeni bir edebiyat dergisi hazırlığına girişmişlerdir. Arolat, hem dergilerinin tanıtımını yapmak hem de onların düşüncelerini almak için bu dörtlü ile konuşmak istemiştir.

Arolat, kendisiyle çok sonraları yapılan bir röportajda bu dört gençte nasıl bir heyecan gördüğünü şöyle anlatmıştır:

“İkinci Yeni'yi reddeden, Cemal Süreya, Turgut Uyar, Edip Cansever'in kapalı imajına karşı daha toplumsal bir söylemi olan şairler durumundaydılar. Hepsi de yakın dostum olduğu için samimi bir sohbet oldu. Orada Özkan Mert çok sert konuştu. O sırada kitabı yasaklanmıştı. Yargılanırken avukatının isteğiyle yurt dışına gitti. Uzun yıllar İsveç'te kaldı.” (Öztürk, 2019:1)

Ant dergisi 1967 ve 1970 yılları arasında haftalık yayımlanmıştır. 1970/71 arası ise aylık olarak yayınlanmıştır.

Dergi, siyasal anlamda Türkiye İşçi Partisi'ni (TİP) desteklemiştir. Bununla beraber TİP'in resmi yayın organı olmamıştır. 1967'de haftalık bir Sosyalist dergiye ihtiyaç duyulmuştur. Ant dergisi bu amaçla TİP'den bağımsız bir şekilde kurulmuştur. Derginin kesin ve belirli bir yazar kadrosu hiç olmamıştır. Dönemin kaliteli bütün Sosyalist aydınların, yazar ve şairlerin yolu Ant'tan geçmiştir. Sosyalist görüşü benimseyen birçok tanınmış isim ya da birçok genç çeşitli çalışmalarıyla Ant'a katkıda bulunmuşlardır. Yaşar Kemal'in deyişiyle, o dönem "Yazacak yer bulamayan birçok namuslu sol aydın" da dergide yer almıştır. (Önen, 2012: 78)

Dört Şair ile Yapılan Nehir Röportaj

Röportaj, 1969'un aralık ayında Ant dergisinin 153-154-155. sayılarında üç bölüm olarak yayımlanmıştır. 153. sayıda çıkan ilk röportaj Sanat Soruşturması adı altında, "Devrimci Genç Şairler Savaş Açıyor" başlığı ile yayımlanmış, başa dört gencin fotoğrafları koyulmuştur.

Dergi röportaja başlarken şöyle bir açıklama koymuştur:

"Türkiye'de son yıllarda kavganın içinden gelen, yaşadığı olaylarla soluklanan genç sanatçılar güçlü sesleriyle kuşaklarının sesini duyurmaktadırlar. Arkadaşımız Osman S. Arolat'ın bu genç sanatçılardan Ataol Behramoğlu, Süreyya Berfe, Özkan Mert ve İsmet Özel ile devrimci sanatçıların bugünkü sorunları, sanatın görevi ve de işlevi üzerine yaptığı bir konuşmayı sunuyoruz." (Arolat, 1969: 14)

İki sayfa devam eden bu ilk röportajın aralarına Ataol Behramoğlu'nun Yıkılma Sakın, İsmet Özel'in İnce Sızı adlı şiirleri serpiştirilmiştir. İlk röportajda Arolat, gençlerden Türkiye sanatının bugünkü durumunu değerlendirmelerini istemiştir. Ataol Behramoğlu bugünkü Türkiye edebiyatının geri kalmış bir edebiyat olduğunu, Türkiye insanının çağdaş gerçekliğini ifade etmediğini söylemiştir. İsmet Özel ise kendilerinin zorlama toplumcular olmadıklarını, geri kalmış, gerici edebiyatla mücadele etmek için birlikte yürütülen bir kavganın içinden çıkıp geldiklerini ifade etmiştir. Süreyya Berfe, başlıca esin kaynaklarının Türkiye'deki devrimci mücadele olduğunu belirtmiştir. Özkan Mert'e göre ise Necip Fazı gibi gerici şairlerin dönemi artık sona ermiştir. Gençlik üzerinde bir etkileri kalmamıştır. Devrimci, Marksist-Leninist edebiyat dönemi başlamıştır. (Ant, 1969: 153/14)

154. sayı yine Sanat Soruşturması II adıyla, "Bir Toplumun Varlığı Sanatıyla Belirginleşir" başlığıyla çıkmıştır. Bu röportaj arasında Özkan Mert'in Bir Devrimcinin Dünyaya Söyledikleri adlı şiiri eklenmiştir. Bu sayıda Özkan Mert ve Ataol Behramoğlu'nun birlikte çekilmiş fotoğrafları vardır. Başlarken derginin bir yazısı vardır:

“Geçen hafta görüşlerini yayınlamaya başladığımız Ataol Behramoğlu, Süreyya Berfe, Özkan Mert ve İsmet Özel’in bu hafta da sanatın devrimci işlevi konusundaki görüşlerini sunuyoruz. Böylece yakında ‘Halkın Dostları’ dergisiyle kavgalarına yeni bir güç kazandıracak olan genç şairlerin, eski kuşaklardan asıl ayrıldıkları noktaları daha belirginleştiriyoruz.” (Ant, 1969: 154/14)

Şairler bu sayıda devrimci edebiyatın nasıl geliştirileceğini konuşurlar. Edebiyat ve sanatsız bir devrim düşünülemez. Günlük politikalar ile de sanat ve edebiyat olmaz. Sanatçı günlük politikaların üstüne çıkmayı bilmelidir. Sanat propaganda aracı değildir. Miting meydanlarında okunmak için şiir yazılmaz ama güzel şiirler miting meydanlarında okunabilirler. Bu gençler başkaldıran bir şiir yazarak, devrimcilere yalnız olmadıklarını hatırlatmak istemişlerdir. (Ant, 1969: 154/14)

155. sayıdaki Sanat Soruşturması III adıyla görülen röportaj, “Halkımızın Değerlerini Yaşatmak, Yaymak, Yüceltmek Dileğindeyiz” başlığıyla çıkmıştır. Bu sayıda Süreyya Berfe ve İsmet Özel’in fotoğrafları bulunur. Süreyya Berfe’nin Yerköy-Sarioğlan Divriği, Aşkale-Karaorgan adlı şiiri eklenmiştir.

Bu sayıda ilk defa Halkın Dostları ekibi Edip Cansever, Turgut Uyar, Cemal Süreya, İlhan Berk gibi İkinci Yeni şairlerini, 1950/60 duyarlılıklarını devam ettirdikleri için gerici kabul edip onlara da karşı çıkmışlardır. Hatta bunları Necip Fazıl gibilerden daha tehlikeli görmüşlerdir. Çünkü bu dörtlüye göre, Necip Fazıl gibilerin gericiliği bellidir. İkinci Yeniciler ise ilerici adına gerici yapmışlardır. İkinci Yenicilerin şiiri gençliği, halkı uyandırmakta, devrimin önünü tıkamaktadır. Kapalı şiire karşıdır. İyi ve ilerici edebiyattan yanadırlar. Marksist ve Sosyalist edebiyatta ısrar etmişlerdir. Kendilerini edebiyat ve sanatta devrimci militanlar olarak tanımışlardır. Anadolu ile, halk ile kopuk şairleri tasvip etmemişlerdir. Halkın yaratıcı kaynaklarından kopuk bir şiiri yabancılaşmış olarak görmüşlerdir. Çıkaracakları Halkın Dostları dergisi emperyalizme, tüm gericiğe karşı bir kültür cephesi oluşturma amacındadır. Edebiyat, müzik, tiyatro, resim, sinema ve öteki kültür sanat dallarında bir merkez olma arzusundadırlar. (Ant, 1969: 155/14)

Bu dörtlü röportaj, dört şairin daha görünür olmalarını sağlamıştır. Adeta “Biz sanatımızla, düşüncelerimizle buradayız.” denilmiştir. Bu toplumcu görüşler Sosyalist sanat etrafında dönmektedir. Şairler Sosyalist sanat dışında her şeyi gerici olarak görmektedir. Gerici edebiyat yerilmiştir. Bu dört arkadaş grubu Sosyalist bir dünya görüşü etrafında olmayı istemektedirler. Özel, bu röportajı şöyle yorumlar:

“Ant’taki çıkış, bir yol, daha doğrusu girilmiş bir yolun, bir mesafe kat edilmiş bir şiir anlayışının savunulması yönünde bir çıkıştır.” (Özel, 1988: 33)

Ant dergisinde yayınlanan röportajda, genç şairlerin söyledikleriyle Halkın Dostları dergisinde yer alan “Gerici Sanata Hücum” adlı bildiri arasında benzerlikler vardır. Röportajdaki fikirler büyük ölçüde bildiride de tekrarlanmıştır. Genç şairler bu röportaj ve bildiri ile sanat, edebiyat, sosyaliz

fikirlerini ortaya koymuşlardır. İsmet Özel'e göre, röportajda söylenenler kendisi ve Behramoğlu tarafından yazıldıktan sonra redakte edilmemiş, gözden geçirilmemiştir. Yani, Ant'taki söyleşi doğal, hazırlıksız bir söyleşidir. Nitekim Özel, biraz daha ileri giderek Halkın Dostları dergisinin hazırlıksız başlanan bir teşebbüs olduğunu iddia etmiştir (Özel, 1988: 33)

Arolat'a göre röportajda gençler Türkiye'de iki tür edebiyat anlayışı olduğunu iddia etmişlerdir. Bunlardan ilki, sağcı-gerici edebiyat anlayışı ve sağcı-gerici edebiyatçılarıdır. İkincisi, "gerici gibi görünmediği halde gerici olan" sanat anlayışı ve sanatçılarıdır. Genç şairlerin bildiriye de yansıyan bu iddiaları, birinci gruptakileri "bugünün kuşakları üzerinde bir etkileri olmadığı" için hedef tahtasına koyulmamıştır. Bu şairler birinci derecede bu ilk edebiyatçıları muhatap almamışlardır. Onların asıl derdi, halkı, gençleri uyuşturduklarını iddia ettikleri ikinci gruptakilerdir. (Arolat, 1969: 153/14)

Dergide en çok düşman görülen hedef ikinci gruptakilerdir. Röportajın ilk bölümünde bu şairler ima edilmiş ancak açık açık söylenmemiştir. Bunların İkinci Yeni şairleri oldukları, üçüncü bölümde Özkan Mert tarafından isimleriyle zikredilerek belirtilmiştir:

"1950-1960 arası duyarlıklarını hâlâ sürdürmek istedikleri için Edip Cansever, Turgut Uyar, Cemal Süreya, İlhan Berk ve benzeri şairler bugün gerici bir sanat anlayışını temsil eder. Fazıl Hüsnü Dağlarca gibi sözde toplumcu şiir yazarlar da bizim mücadele edeceğimiz yanlış bir toplumculuk anlayışını temsil ediyorlar." (Arolat, 1969: 154/14)

Söyleşiye göre İkinci Yeni şiiri çok kuvvetle gelmiş ve insanları uyuşturmuştur. Bunlara karşı çıkabilecek bir başka edebiyat faaliyeti de yapılamamıştır. Edebiyat bu uyuşturucu edebiyat karşısında zayıf kalmıştır. Ancak toplum artık değişim istemektedir ve bu değişim genç şairlere göre başlamıştır. İşte tam da bu noktada bu dört şair ortaya çıkmak istemektedirler. Bu değişim sanat, edebiyat, toplum, siyaset her yerde kendisini göstermek üzeredir. Yeni bir diriliş, Sosyalist bir uyanış başlamaktadır. İkinci Yeni şiiri bu değişimi taşıyabilecek, topluma yansıtabilecek kabiliyetten yoksundur. Böyle bir heyecanı ve isteği de yoktur. Böyle bir değişim yüksek sesli, gür bir heyecan istemektedir. Bu devrimci heyecan tüm gençleri, işçileri, kadın ve erkekleri yalın bir şekilde kapsamalıdır. Bir çağlayan gibi önce sınırlara, oradan da insanların yüreklerine akmalıdır. İkinci Yeni'nin uyuşturan edebiyatı yok olmalı ümit dolu yeni bir Sosyalist edebiyat ortaya çıkmalıdır. Toplumun ve gençlerin böyle bir heyecana ihtiyaçları vardır. Bu dört genç şair bu heyecanı yaratmaya talip ve iddialıdır. Yeni Sosyalist, devrimci, toplumcu edebiyatın doğma vakti gelmiştir. Gençlerin çıkaracakları Halkın Dostları dergisi bu doğuş için gereken enerji ve kapasiteye sahiptir.

Söyleşinin birinci bölümünde Behramoğlu'nun şu sözleri öne çıkar:

"Şiirlerimizi gerektiği zaman mitinglerde de okuruz. Fakat mitinglerde okunsun diye şiir yazmayız. İşin düğüm noktası buradadır." (Arolat, 1969: 153/14)

İsmet Özel ise röportajda ajitasyon yapmayacaklarını söyler ve ajitasyondan ne anladığını şöyle açıklar:

- Devrimin öncü kesimlerini belli bir duyarlığa itmek,
- Onları duygularında terbiye etmek,
- Onları diri tutmak. (Arolat, 1969: 154/14)

Röportajda zaman zaman eskiyi kucaklayan ifadeler de görülür. Behramoğlu, “Biz eğer bugün toplumcuysak bu biraz da eskiden okuduğumuz yazarların bilinçlerimizde bıraktığı derin etkilerin sonucudur” demiştir. Genç şairler eskiyi toptan reddetmezler. Röportajda Nazım Hikmet, Ahmed Arif ve Sabahattin Ali örnek olarak gösterilir. Genç şairler bu üç Sosyalist edebiyatçının izinde gideceklerdir. (Arolat, 1969: 154/14)

Sonuç

Ant dergisinde Osman S. Arolat’ın; İsmet Özel, Ataoğlu Behramoğlu, Özkan Mert ve Süreyya Berfe ile yaptığı bu nehir röportaj Halkın Dostları isimli bir dergi çıkarma hazırlığında olan gençlerin fikirlerini, yapmak istediklerini anlamak bakımından önemlidir. Arolat, bu şair ve aynı zamanda arkadaşı olan dört genç ile Kartal’daki bir programdan sonra, İstanbul’da bir arkadaşlarının evinde konuşmuştur. Gençlerin yaşama tarzlarını, fikirlerini, ideolojilerini, bakış açılarını, onları Halkın Dostları dergisine getiren sebepleri, sorgulamıştır. Bu röportaj Halkın Dostları dergisinin ilk sayısında yayımlanan beyanname gibidir.

Devrimci, Sosyalist olan bu gençler edebiyat, sanat ile devrimi birleştirme niyetindedirler. İyi sanat, iyi edebiyat, kaliteli şiir peşindedirler. Devrimciliklerinden dolayı iyi edebiyattan taviz verilmesini onaylamazlar. Her devrimin kendine özgü kaliteli bir sanatı, kaliteli sanatçıları olmalıdır.

2, 9, 16 Aralık 1969 tarihlerinde üç sayı boyunca yayımlanan soruşturma edebiyat ve siyaset çevrelerinde, daha çok da solcu gençlerde ilgi uyandırmıştır. İlk defa bu röportajla çıkacağı ilan edilen Halkın Dostları dergisi merakla beklenmiştir. 1969’un mart ayında da Halkın Dostları dergisi yayın hayatına başlamıştır. Halkın Dostları dergisinin yayın ekibi bu röportaj sayesinde kendilerini ve dergilerini sanat, edebiyat, siyaset dünyasına duyurmuşlardır.

Halkın Dostları yazarları röportajda da belirtildiği gibi gerici sanat diye belirtilen edebiyata, özellikle de İkinci Yenicilere radikal bir şekilde saldırmışlardır. Bu röportajda asıl hedef olarak gerici sanat olarak belirtilen sağcı edebiyat değildir. İkinci Yeni’nin halkı uyuşturan gericiliğidir.

Bu röportajla, Özel, Behramoğlu, Berfe ve Mert toplumcu, Sosyalist sanat anlayışını benimsediklerini vurgulamışlardır. Bu ideolojileri doğrultusunda bir mücadeleye girişmişlerdir. Yeni nesli bu doğrultuda gericiliğin zararlı etkilerinden korumayı hedeflemektedirler. İkinci Yeni şairleri siyasi görüşlerini sanatlarına yansıtamamışlardır. Böylece yazdıkları da anlamsız ve yavan

kalmıştır. Dört şaire göre de bu zararlı İkinci Yeni artık tasfiye edilmelidir. Şairler Necip Fazıl gibi muhafazakâr şairlerden ziyade İkinci Yeni şairlerini daha çok tehlikeli görmüşlerdir. Diğerlerinin artık hükmü kalmamışken, İkinci Yeni şairleri o kapalı, duygusal şiirleriyle gençleri uyuşturmakta ve devrimin önünde engel olmaktadır.

Osman S Arolat, 1999 yılında otuz yıl önce röportaj yaptığı bu dört arkadaşı ile tekrar konuşmak, onların bu süreç içinde yaşadıklarını, değişimlerini gözlemlemek istemiştir. Bu çağrıya Özkan Mert ve Ataol Behramoğlu olumlu cevap verip gelmişlerdir. Süreyya Berfe, İsmet Özel'e kızgınlığını belirterek gelmemiştir. İsmet Özel ise katılacağını belirtmesine rağmen unuttuğunu söyleyerek gelmemiştir. Böylece otuz yıl sonra yapılmak istenilen bu söyleşi gerçekleşmemiştir. Özkan Mert ellinci yıl için bir buluşma teklif etmiştir. Ancak bu da gerçekleşmemiştir. Daha sonra Arolat kendilerine yazılı sorular göndermiştir. Ataol ve Özkan yazılı cevaplar vermişlerdir. Berfe çok kısa bir cevap yollamıştır. Özel ise yüz yüze görüşerek soruları cevaplandırmıştır. Arolat bu cevapları "50 Yıl Öncenin Başkaldıran Dört Şairine Yeni Sorular" adıyla bir kitap olarak yayımlamıştır. Bu 50 yıl sonraki yazılar daha çok yazarların bu süreç içinde yaptıkları, yaşadıkları hakkındadır.

KAYNAKÇA

Arolat, Osman S. (16 Aralık 1969). "Sanat Soruşturması III, Halkımızın Değerlerini Yaşamak, Yayılamak, Yüceltmek Dileğindedir", Ant Dergisi, S.155.

Arolat, Osman S. (2 Aralık 1969). "Sanat Soruşturması I, Devrimci Genç Şairler Savaş Açıyor", Ant Dergisi, S.153.

Arolat, Osman S. (2017). 50 Yıl Öncenin Başkaldıran Dört Şairine Yeni Sorular, Ankara: Efil Yayınevi.

Arolat, Osman S. (9 Aralık 1969). "Sanat Soruşturması II adıyla, Bir Toplumun Varlığı Sanatıyla Belirginleşir", Ant Dergisi, S.154.

Bilgi, Levent (2021). Halkın Dostları Dergisi, İstanbul: Nida Akademi.

Deren, Deniz (Temmuz, Aralık 2012). "Ant'ın Öyküsü: Doğan Özgüden'le Söyleşi", Sosyologca, C.2, S.4.

Özel, İsmet (Haziran 1988). "İnsan Mümkün Değil ki Bütün Gerçeği Söylesin", Girişim, S.33.

Öztürk, İlker Nuri, (31 Mart 2019). "Dünyayı Yerinden Oynatmak İsteyen Gençlerin Şairleriydiler", Yeni Şafak Gazetesi, <https://www.yenisafak.com/hayat/yerinden-oynatmak-isteyen-genclerin-sairleriydiler-3454280>. 18. 04. 2021. Erişim tarihi 27.11.21.